

Iin vesiliikelaitos, Iin kunta

Iin vesihuoltolaitosten yhdistymisselvitys

Loppuraportin tiivistelmä

27.8.2025

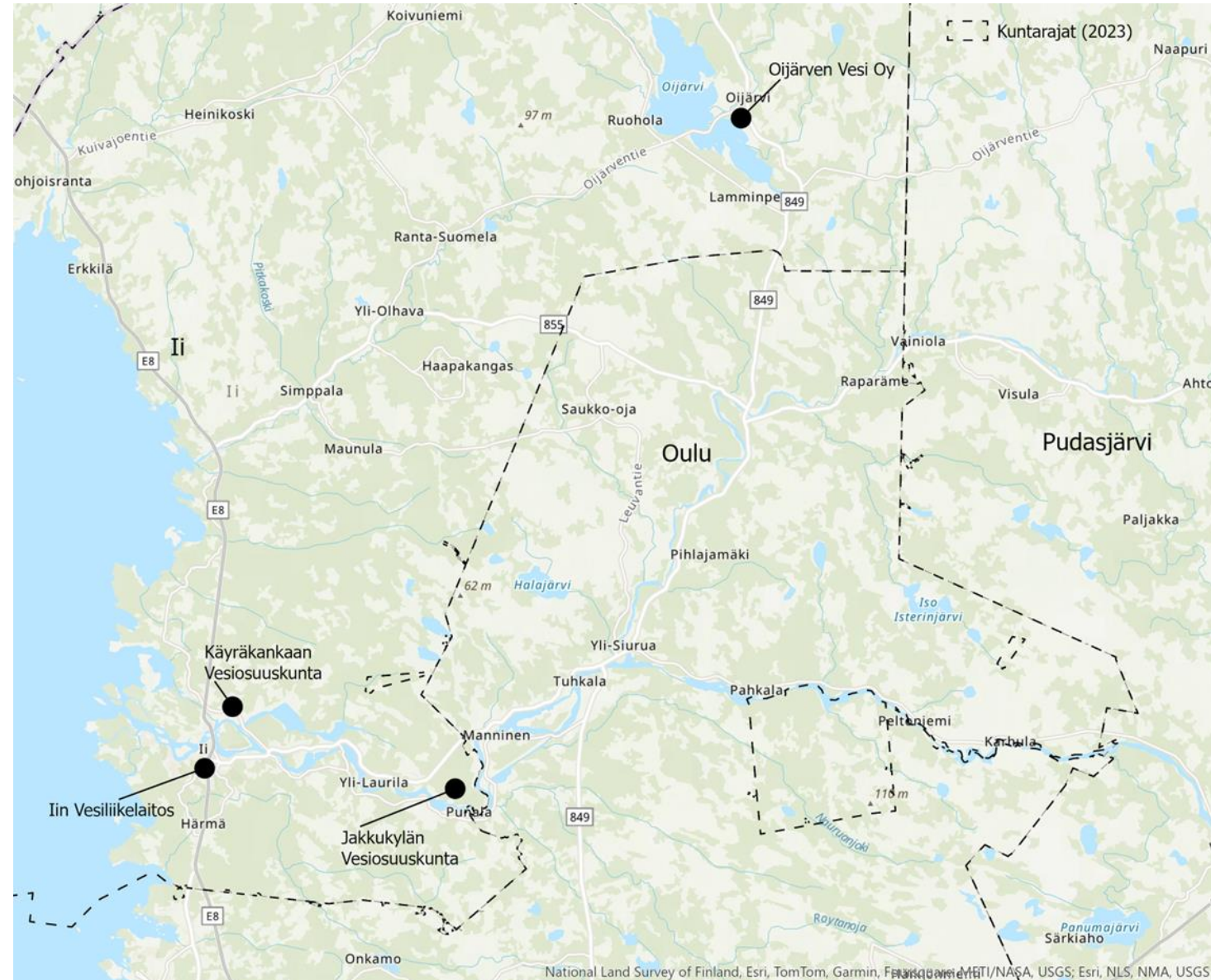
Bright ideas.
Sustainable change.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

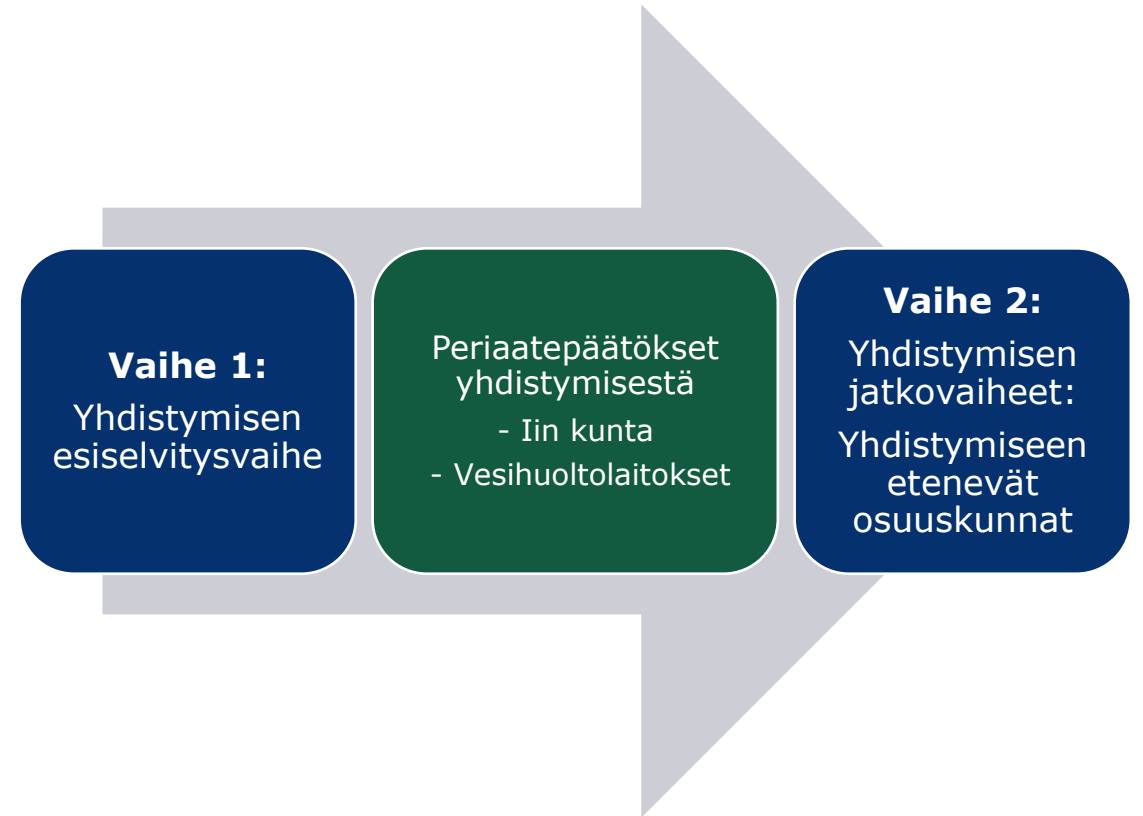
Hankkeen taustaa

- Iin kunta on varautunut vuoden 2024 aikana selvittämään kuntien alueella toimivien vesiosuuskuntien ja vesihuoltolaitosten tilannetta ja toiminnan kehittämistä.
- Selvitys liittyy vesihuollon yleiseen kehittämiseen kunnassa. Vesihuoltolain 5 §:n mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti Vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.
- Iin kunnan alueella toimii Iin vesiliikelaitos, joka vastaa vedenhankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien johtamisesta.
- Toteutettava Iin vesihuoltolaitosten yhdistymisselvitystarkastelussa selvitetään kolmen vesihuoltolaitoksen yhdistämistä Iin vesiliikelaitokseen. Tarkastelussa mukana olevat vesihuoltolaitokset ovat Oijärven Vesi Oy, Käyränkankaan vesiosuuskunta ja Jakkukylän vesiosuuskunta
 - Selvityksen laatii Ramboll Finland Oy.
- Kaikki yhdistyvät vesihuoltolaitokset ostavat Iin vesiliikelaitokselta vain talousvettä.

Hankkeen tavoitteet

- Hankkeen tavoitteena oli laatia Iin Vesiliikelaitoksen ja alueen vesiosuusyhdistymisselvitys, jossa selvitetään osuuskuntien yhdistämistä Iin Vesiliikelaitokseen sekä yhdistymisten taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia yhtiöön.
- Tuotetun tiedon perusteella vesihuoltolaitokset voivat tehdä periaatepäätöksen yhdistymisestä.
- Tarkemmat selvitykset ja tarvittavat dokumentit toteutettiin yhdistymiseen eteneville osuuskunnille.
- Hanke edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakennemuutosta.

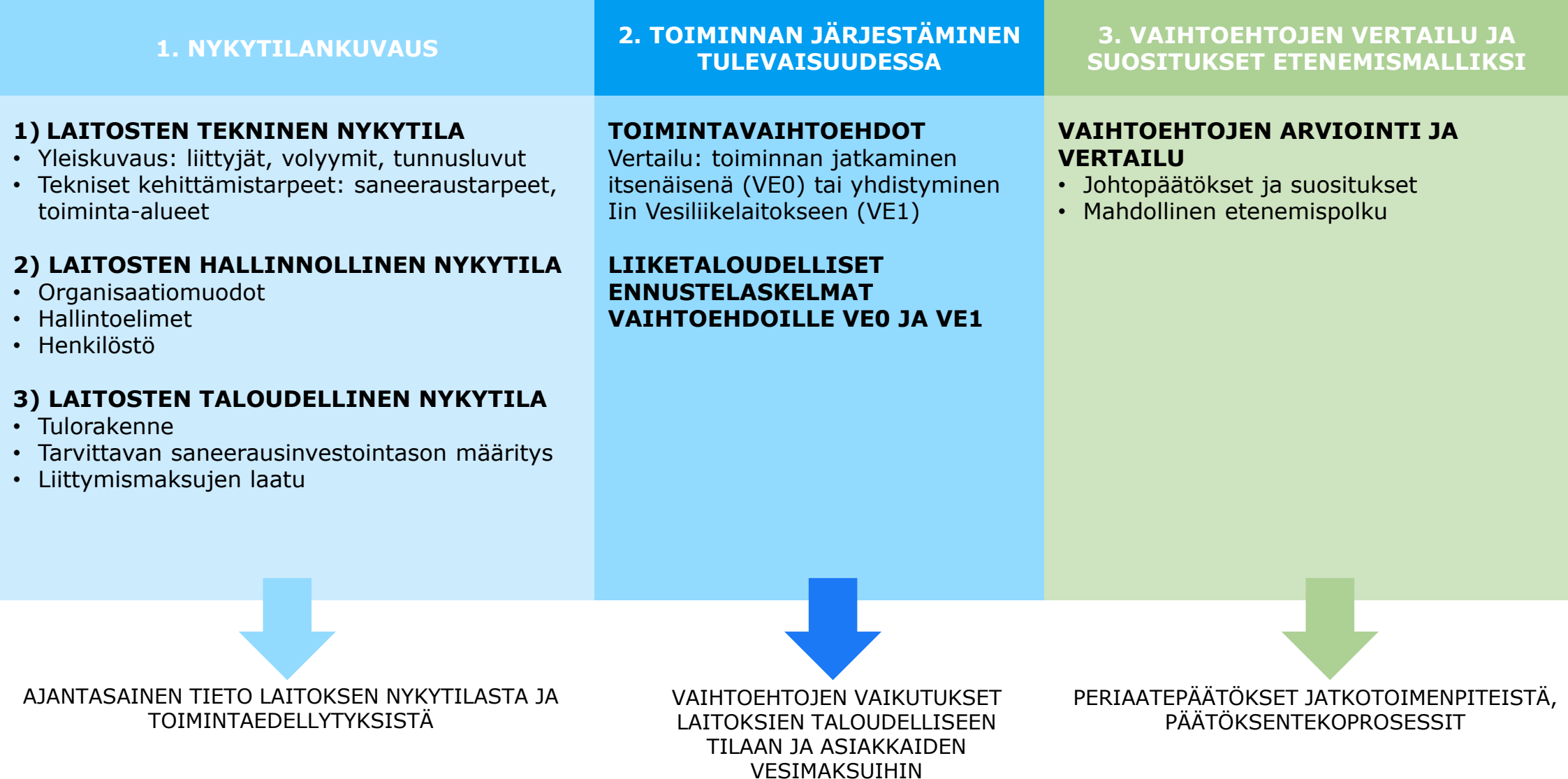

Hankkeen aikataulu

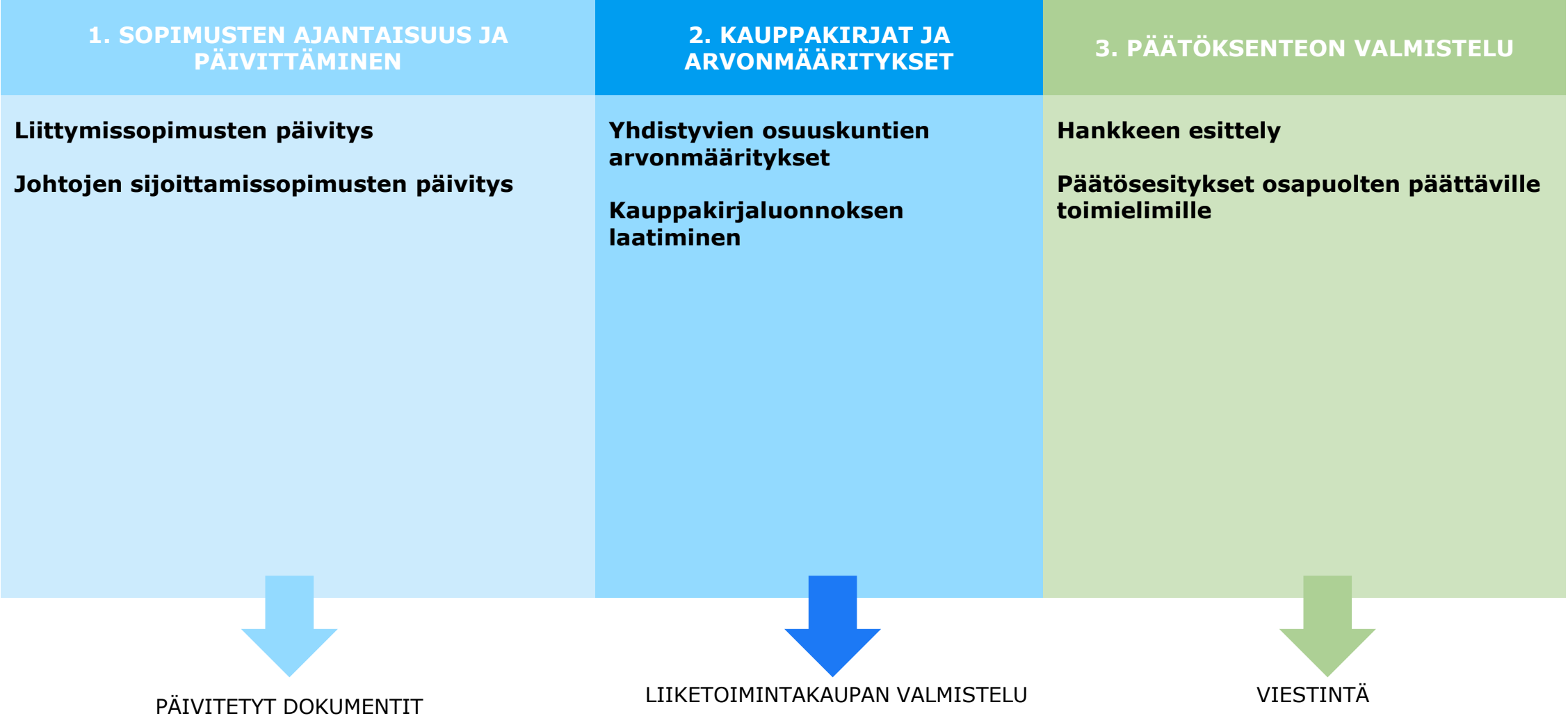
- Iin vesihuoltolaitosten yhdistymiselvitys aloitettiin maaliskuussa 2024. Vesihuoltolaitoksille lähetettiin tiedote, jossa kerrottiin selvitystyön aloituksesta, ja lähtötietopyynnöt, jotka sisälsivät myös kyselyn. Vesihuoltolaitokset toimittivat lähtötietoja toukokuuhun mennessä.
- Vuoden 2024 aikana toteutettiin nykytilaselvitys. Vesihuoltolaitokset tekivät periaatepäätökset yhdistymisestä vuodenvaihteessa 2025.
- Jatkoselvitysvaihe yhdistyvien osuuskuntien osalta käynnistyi tammikuussa 2025.
- Selvityksen toinen vaihe valmistuu elokuuhun 2025 mennessä, jolloin hankeaika päättyy. Laitosten yhdistymisen valmistelua jatketaan hankeajan loppumisen jälkeen.

Vuosi Kuukausi Viikkonumero	2024																																																				2025
	Tammikuu				Helmikuu				Maaliskuu				Huhtikuu				Toukokuu				Kesäkuu				Heinäkuu				Elokuu				Syyskuu				Lokakuu				Marraskuu				Joulukuu								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	
Vaihe 1	Vaihe 1 ->																																																				
Esiselvitysvaihe																																																					
Ohjausryhmäkokous	1																																																				
Lähtötietojen hankinta 1-2kk	2kk																																																				
Hankeen toteutus 4kk	4kk																																																				
Ohjausryhmäkokous (toteutuksen aikana yksi)	2																																																				
Hankkeen kommentointi 1kk	1kk																																																				
Muutokset 2kk	2kk																																																				
Ohjausryhmäkokous, valmis esittely (elokuu)	3																																																				
Periaatepäätökset yhdistymisestä omista organisaatioissa (iin kunta, iin vesiliikelaitos, yhdistyvät vesihuoltolaitokset)	2kk																																																				
Muut päätökset (kunta) (syys-lokakuu)																																																					
Vuosi Kuukausi Viikkonumero	2024																																																				2025
	Marraskuu				Joulukuu				Tammikuu				Helmikuu				Maaliskuu				Huhtikuu				Toukokuu				Kesäkuu				Heinäkuu				Elokuu																
	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35										
Vaihe 2	Vaihe 2 ->																																																				
Mikäli yhdistymisiin edetään																																																					
Optioina (marraskuu 2024-elokuu 2025)																																																					
1) Yhdistyvän vesihuoltolaitoksen johtojen sijoittamissopimusten varmistaminen ennen yhdistymistä (ei laadinta työtä).	6kk																																																				
2) Yhdistyvän vesihuoltolaitoksen arvonmääritys	2kk																																																				
3) Osapuolten välinen kauppakirjaluonnos (jos laaditaan rinnalla esim. uusia liittymissopimuksia, on aika usein pitkä).	2-4kk																																																				

Hankkeen sisältö – Vaihe 1, esiselvitys

Hankkeen sisältö - Vaihe 2, yhdistymiseen etenevät osuuskunnat

Hankkeen tulokset Vaihe 1

Vaihtoehto VE0: Toiminnan jatkaminen itsenäisenä

- Vesihuoltolaitosten jatkaminen itsenäisinä toimijoina on mahdollista. Tässä tapauksessa vesihuoltolaitosten tulee varautua verkostojen saneerauksiin ja maksujen korotuksiin.

Vaihtoehto VE1: Yhdistyminen Iin Vesiliikelaitokseen

- Yhdistymisessä huomioitavaa:
 - Nykyisten osuuskuntien alueelle esitetään perusmaksuille erillistä aluemaksukerrointa. Näin varmistetaan, että Iin vesiliikelaitoksen nykyiset liittyjät eivät joudu maksamaan yhdistymisen seurauksena korkeampia maksuja. Osuuskuntien alueella käyttömaksuihin ei tule suuria muutoksia, mutta perusmaksujen olisi oltava noin kaksinkertaisia, jotta näiden alueiden saneerausinvestoinnit pystytään rahoittamaan.
 - **Kerrointa ei olla ottamassa käyttöön**
- Kaupassa huomioitavaa:
 - Osuuskuntien palautuskelpoinen liittymismaksupääoma (vain Oijärven Vesi Oy:lla) siirtyy osuuskunnilta Iin vesiliikelaitoksen taseen pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan
 - Alustavan tarkastelun perusteella osuuskunnille ei muodostu myyntivoittoa.
- Iin vesiliikelaitokselle muodostettiin yhdistyville vesihuoltolaitoksille määritettävät yhdistymisen ehdot ja periaatteet. Ehdot on hyväksytty Iin vesiliikelaitoksen johtokunnassa.
- Käyränkankaan vesiosuuskunnan yhdistymisen osalta on vielä erikseen selvitettävä miten turvataan niiden liittyjien oikeudet, jotka ovat aikoinaan vesioikeuden ja KHO:n päätöksillä saaneet oikeuden "ilmaiseen" veteen. Voimayhtiö (PVO) korvaa nyt Iin Vesiliikelaitokselta ostettavan veden hinnan, mutta verkoston kunnossapito on osuuskunnan vastuulla. Jos osuuskunnan toiminta siirretään kunnalle, tulisi ns. ilmaisveden saajat vapauttaa vesimaksuista ja heidän verkosto-osuutensa ylläpito olisi rahoitettava sillä tulovirralla, jonka voimayhtiö maksaa koko osuuskunnan alueelle toimitettavasta vedestä. Muiden liittyjien (n. 40 kpl) verkosto-osuuden ylläpito rahoitettaisiin vain näiltä liittyjiltä laskutettavilla normaaleilla perus- ja käyttömaksutuloilla.
- **Vaiheeseen 2 jatkavat Jakkukylän Vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy**

Hankkeen tulokset Vaihe 2

Hankkeen toisessa vaiheessa valmisteltiin Oijärven Vesi Oy:n ja Jakkukylän Vesiosuuskunnan yhdistymistä Iin vesiliikelaitokseen

Yhdistymisen tueksi toteutettiin seuraavat dokumentit:

- Kauppakirjaluonnokset (2 kpl)
- Johtojen sijoittamissopimukset ja karttaliitteet (Oijärvi n. 230 kpl, Jakkukylä n. 190 kpl)
- Päätösesitystekstit osuuskuntien kokouksiin s
- Yhdistyvien vesilaitosten arvonmääritykset

Vaiheiden etenemistä seurattiin suunnittelukokouksissa (7 kpl vaiheessa 2)

Hankkeen tavoitteiden toteutuminen 1/2

Vaihe 1		
Toimenpiteet	Tilanne	Toteutustapa/kommentti
Vesihuoltolaitosten toiminnan nykytilan kuvaus	Toteutunut.	PDF-muotoinen raportti. Raportissa esitetty laitosten tekninen, hallinnollinen ja taloudellinen nykytila. Kuvattu sopimustilanne.
Vesihuoltolaitosten toiminnan järjestämisen	Toteutunut.	PDF-muotoinen raportti. Raportissa on esitetty kassavirta-analyysiin perustuvat Excel- laskennalla toteutetut taloudelliset kehitysennusteet vaihtoehtoisissa VE0 (toiminta jatkuu ennallaan) sekä VE1 (vesihuoltolaitokset yhdistyvät Iin vesiliikelaitokseen). Määritettiin kannattavaan toimintaan tarvittava maksujen taso.
Yhteenveto	Toteutunut.	PDF-muotoinen raportti. Yhteenveto osuuskuntien nykytilasta.
Ehdotus mahdollisista toimenpiteistä	Toteutunut.	PDF-muotoinen raportti. Yhdistymisen ehtojen laadinta ja hyväksyntä Iin vesiliikelaitoksen johtokunnassa.
Paikkatietoaineistot	Toteutunut Oijärven ja Jakkukylän osalta.	Osuuskuntien verkostotietojen perusteella on laadittu paikkatietopohjainen malli, johon korjattu verkostojen laajuuksia ja lisätty ikätietoja.

Hankkeen tavoitteiden toteutuminen 2/2

- Hankkeen toisessa vaiheessa jatkettiin yhdistämiseen tähtääviä neuvotteluja ja yhdistymisen valmistelua Oijärven Vesi Oy:n ja Jakkukylän Vesiosuuskunnan kanssa.

Vaihe 2		
Toimenpiteet	Tilanne	Toteutustapa/kommentti
Yhdistyvän vesihuoltolaitoksen johtojen sijoittamissopimusten varmistaminen ennen yhdistymistä.	Käynnissä.	Toteutettu johtojen sijoittamissopimusten päivitystyö: uudet sopimukset, karttaliitteet ja allekirjoitusten keräys.
Yhdistyvän vesihuoltolaitoksen arvonmääritys	Toteutunut	Omaisuuksien jälleenhankintahinta ja nykykäyttöarvo on määritetty Oijärven Vesi Oy:n ja Jakkukylän VOK:n vesihuolto-omaisuuksille.
Osapuolten välinen kauppakirjaluonnos	Toteutunut.	Kauppakirjaluonnokset Jakkukylän vesiosuuskunnalle ja Oijärven Vesi Oy:lle valmistuneet.
Asiantuntijan avustus (lainsäädäntö)	Tarvittaessa.	Tarvittaessa käytettävissä. Ei ole ollut tarvetta hankkeen aikana.

Hankkeen viestintä

Hankkeen osapuolten välinen viestintä

- Lähtötietokysely
vesiosuuskunnille/vesiyhtymälle
- Ohjausryhmän kokoukset
 - 12 kokousta (sis. aloituskokous)
- Informointi Iin kunnan ja osuuskunnan sisällä
- Väliraportti rahoittajalle

Ulkoinen viestintä

- Osuuskuntien viestintä: tiedotteet
- Julkinen loppuraportin tiivistelmä

Hankkeen kustannukset

- Hankkeen kokonaiskustannuksiksi on hakemuksella arvioitu 24 610 euroa (alv 0 %)
- Etelä-Savon ELY-keskus on myöntänyt hankkeeseen avustusta 18 457,50 €, joka vastaa 75 %:n hankkeen arvioiduista kustannuksista
- Kustannuksia ostopalveluista on 31.08.2025 mennessä kertynyt noin **29 000 €**

Hankkeen hyväksytty kustannuserittely

lin vesiliikelaitos (2054621-1)

Ostopalvelut	24 610 euroa
- konsulttikustannukset mm. vesihuoltolaitosten toimintakyvyn, toimintavarmuuden ja yhdistymishalukkuuden tarkastelu	

<u>Yhteensä</u>	<u>24 610 euroa</u>
------------------------	----------------------------

Hankkeen rahoitus:

Avustus 75 % 18 457,50 euroa

Omarahoitus 25 % 6 152,50 euroa

Yhteensä 24 610 euroa

Jatkotoimenpiteet

Toimenpiteitä hankeavustuksen
päättymisen jälkeen

Iin vesiliikelaitos, Oijärven Vesi Oy ja Jakkukylän Vesiosuuskunta jatkavat yhdistymiseen valmistelevia toimenpiteitä.

Tavoite yhdistymiselle 2026 jälkeen.

Käyräkankaan Vesiosuuskunnan tilanteen selvittämistä jatketaan, tavoitteena saada osuuskunnan toiminta järjestäytyneeksi ja toimintavarmaksi.